ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2018/1789

od 19. studenoga 2018.

o potpori suzbijanju nezakonite trgovine malim i lakim oružjem te njegova širenja u državama članicama Lige arapskih država

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 28. stavak 1. i članak 31. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

(1) Europsko vijeće donijelo je 16. prosinca 2005. Strategiju EU-a za suzbijanje nezakonitog gomilanja malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva te trgovanja njima („Strategija EU-a za SALW"), naknadno revidiranu 2018., čime su utvrđene smjernice za djelovanje Unije u području malog i lakog oružja („SALW"). U Strategiji EU-a za SALW navedeno je da će Unija primarno pružati potporu regionalnim inicijativama za suzbijanje nezakonitog SALW-a i pripadajućeg streljiva uz pružanje financijske i tehničke potpore regionalnim i nacionalnim organizacijama nadležnima za provedbu relevantnih regionalnih instrumenata.

(2) Europska komisija i Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik") predstavili su 13. lipnja 2018. Zajedničku komunikaciju Europskom parlamentu i Vijeću o elementima za strategiju EU-a protiv nezakonitog vatrenog oružja, SALW-a i pripadajućeg streljiva naslovljenu „Osiguravanje oružja, zaštita građana".

(3) Programom održivog razvoja do 2030. Ujedinjenih naroda (UN), koji je donesen 25. rujna 2015., potvrđeno je da se održivi razvoj ne može ostvariti bez mira i sigurnosti te da su nezakoniti tokovi oružja među čimbenicima kojima se potiču nasilje, nesigurnost i nepravda.

(4) U svojem Programu za razoružanje naslovljenom „Osiguravanje naše zajedničke budućnosti", koji je pokrenut 24. svibnja 2018., glavni tajnik UN-a poziva na uključiv, integriran i angažiran pristup kontroli malog oružja na razini zemalja, a u nekim situacijama i na podregionalnoj razini.

(5) Na trećoj konferenciji UN-a o preispitivanju napretka u provedbi Akcijskog programa za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonitog trgovanja malim i lakim oružjem u svim njegovim aspektima („Akcijski program UN-a"), koja se održala u lipnju 2018., države članice UN-a obvezale su se na jačanje, prema potrebi, partnerstava i suradnje na svim razinama u sprečavanju i suzbijanju nezakonitog trgovanja SALW-om, a osobito u pogledu granične kontrole; upravljanja zalihama i njihove sigurnosti; uništavanja i uklanjanja; označivanja, vođenja evidencije i praćenja; te nezakonitog posredovanja. One su se također obvezale na jačanje suradnje s relevantnim podregionalnim i regionalnim organizacijama u jačanju provedbe Akcijskog programa UN-a i Međunarodnog instrumenta za praćenje.

(6) Liga arapskih država („Arapska liga") regionalna je organizacija koja okuplja sve arapske zemlje u svrhu promicanja i jačanja suradnje među svojim članicama.

(7) Unija i Arapska liga uspostavile su 2016. strateški dijalog EU-a i Lige arapskih država te osnovali niz radnih skupina.

(8) Radna skupina o oružju za masovno uništenje i kontroli oružja uspostavljena u okviru strateškog dijaloga definirala je prioritetna područja za potencijalnu konkretnu suradnju,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. U svrhu pružanja potpore državama članicama Arapske lige u njihovoj nacionalnoj provedbi Akcijskog programa UN-a i Međunarodnog instrumenta za praćenje, Unija će nastojati ostvariti sljedeće ciljeve:

— održiva izgradnja nacionalnih kapaciteta država članica Arapske lige radi suzbijanja nezakonitog širenja SALW-a, borbe protiv terorizma i poboljšanja sigurnosti u situacijama nakon sukoba uz potpuno poštovanje međunarodnih standarda ljudskih prava;

— održiva izgradnja regionalnih kapaciteta Arapske lige za svladavanje tih istih izazova;

— jačanje nacionalne kontrole država članica Arapske lige nad SALW-om u ključnim fazama njegova životnog ciklusa;

— poboljšanje razmjene najbolje prakse i stečenih iskustava.

2. Radi postizanja ciljeva iz stavka 1. Unija ovom Odlukom podupire mjere u sljedećim područjima:

— kontrola međunarodnog prijenosa SALW-a (suzbijanje nezakonitih tokova oružja);

— utvrđivanje i suzbijanje izvora nezakonitog malog oružja (izgradnja kapaciteta tijelâ za izvršavanje zakonodavstva);

— druge mjere koje se odnose na kontrolu nad malim oružjem, uključujući upravljanje zalihama, kontrolu s njime povezane robe i sigurnost;

— razoružanje, demobilizacija i reintegracija;

— pružanje relevantnih informacija o nezakonitom SALW-u i pojačana kontrola nad SALW-om.

3. Detaljan opis projekta iz stavaka 1. i 2. naveden je u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

1. Visoki predstavnik odgovoran je za provedbu ove Odluke.

2. Tehničku provedbu projekta iz članka 1. izvodi centar Small Arms Survey („SAS”), koji predstavlja Sveučilišni institut za međunarodne i razvojne studije, uz pomoć Međunarodne organizacije kriminalističke policije (Interpol) i Svjetske carinske organizacije (WCO) te u bliskoj suradnji s Tajništvom Arapske lige.

3. SAS, uz pomoć Interpola i WCO-a, obavlja svoje zadaće pod odgovornošću Visokog predstavnika. Visoki predstavnik u tu svrhu sklapa potrebne dogovore s SAS-om.

Članak 3.

1. Financijski referentni iznos za provedbu projekta koji financira Unija iz članka 1. iznosi 2 858 550 EUR.

2. Rashodima koji se financiraju iz referentnog iznosa navedenog u stavku 1. upravlja se u skladu s postupcima i pravilima koji se primjenjuju na proračun Unije.

3. Komisija nadzire ispravnost upravljanja rashodima iz stavka 2. U tu svrhu ona sklapa potreban sporazum s SAS-om. Sporazumom se utvrđuje da SAS mora osigurati vidljivost doprinosa Unije, u skladu s njegovim opsegom.

4. Komisija nastoji sklopiti sporazum iz stavka 3. u najkraćem roku nakon stupanja na snagu ove Odluke. Ona obavješćuje Vijeće o svim poteškoćama u tom procesu i o datumu sklapanja sporazuma.

Članak 4.

1. Visoki predstavnik izvješćuje Vijeće o provedbi ove Odluke na osnovi redovitih tromjesečnih izvješća koje priprema SAS. Ta su izvješća temelj za evaluaciju koju provodi Vijeće.

2. Komisija izvješćuje o financijskim aspektima projekta iz članka 1.

Članak 5.

1. Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

2. Ova Odluka prestaje važiti 24 mjeseca od dana sklapanja sporazuma iz članka 3. stavka 3. Međutim, ona prestaje važiti šest mjeseci od dana njezina stupanja na snagu ako se u tom razdoblju ne sklopi nikakav sporazum.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. studenoga 2018.

Za Vijeće

Predsjednica

F. MOGHERINI

PRILOG

Suzbijanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem te njegova širenja u državama članicama Lige arapskih država (2018. – 2020.)

1. Kontekst i obrazloženje za potporu u okviru ZVSP-a

Ovaj će se projekt temeljiti na prethodnim naporima Lige arapskih država („Arapska liga”) i Unije kako bi se pomoglo državama članicama Arapske lige u suzbijanju nezakonitog malog i lakog oružja („SALW”) u arapskoj regiji. Iskorjenjivanje nezakonitog malog oružja u arapskoj regiji ključno je za smanjivanje svih oblika nasilja te promicanje održivog razvoja i blagostanja u skladu s ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda (UN), i u arapskoj regiji i u susjednim regijama, uključujući Europu.

Konkretnije, cilj je projekta jačanje kapaciteta država članica Arapske lige za provedbu Akcijskog programa UN-a za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonitog trgovanja malim i lakim oružjem u svim njegovim aspektima („Akcijski program UN-a”) i Međunarodnog instrumenta za praćenje u skladu s prioritetima i potrebama koje su utvrdile države članice Arapske lige. Normativni okvir projekta obuhvaća i Program održivog razvoja do 2030., a posebno cilj 16.4. Ovisno o preferencijama države članice Arapske lige koja je domaćin, Protokol UN-a o vatrenom oružju i Ugovor o trgovini oružjem također bi mogli poslužiti kao referentne točke za nastojanja na izgradnji kapaciteta povezane s projektom (kontrola izvoza/uvoza, sprečavanje preusmjeravanja itd.).

2. Ciljevi projekta i dugoročna održivost

Osnovni je cilj projekta održivo jačanje kapaciteta država članica Arapske lige za provedbu Akcijskog programa UN-a i Međunarodnog instrumenta za praćenje, među ostalim u svrhu suzbijanja nezakonitog malog oružja i terorizma, u skladu s prioritetima i potrebama koje su utvrdile države članice Arapske lige. Kako bi se to postiglo, glavni su ciljevi projekta sljedeći:

(a) održiva izgradnja nacionalnih kapaciteta država članica Arapske lige radi suzbijanja nezakonitog širenja SALW-a, borbe protiv terorizma i poboljšanja sigurnosti u situacijama nakon sukoba;

(b) održiva izgradnja regionalnih kapaciteta Arapske lige za svladavanje tih istih izazova;

(c) jačanje nacionalne kontrole država članica Arapske lige nad SALW-om u ključnim fazama njegova životnog ciklusa;

(d) poboljšanje razmjene najbolje prakse i stečenih iskustava.

Savjetovanjem sa državama članicama Arapske lige pokazuje se da one traže pomoć i potporu u određenim područjima, pri čemu je glavni naglasak na izgradnji nacionalnih kapaciteta za suzbijanje nezakonitih tokova oružja (vidjeti odjeljak 3. za više detalja). Svi sastavni dijelovi projekta, uključujući one koji se odnose na procjenu potreba i evaluaciju nakon provedbe, zapravo su osmišljeni kako bi se osiguralo da se projektom osiguraju održivi kapaciteti svim predviđenim korisnicima, odnosno državnim institucijama i službenicima u državama članicama Arapske lige, kao i Tajništvu Arapske lige (Odjel za kontrolu nad oružjem i razoružanje).

3. Opis djelovanja

Projekt Unije za suzbijanje nezakonite trgovine SALW-om i njegova širenja u državama članicama Arapske lige (2018. – 2020.) osmišljen je kako bi se odgovorilo na potrebe koje su države članice Arapske lige izrazile u sljedećim prioritetnim područjima:

Područje 1.:

Kontrola međunarodnog prijenosa SALW-a (suzbijanje nezakonitih tokova oružja)

1.1. Izdavanje dozvola za izvoz/uvoz/provoz i kontrola (procjena rizika itd.);

1.2. Sprečavanje preusmjeravanja SALW-a neovlaštenim primateljima;

1.3. Otkrivanje SALW-a i njegovih dijelova tijekom inspekcije prevezene robe i tereta (inspekcijske metode, tehnike i oprema itd.);

Područje 2.:

Utvrđivanje i suzbijanje izvora nezakonitog malog oružja (izgradnja kapaciteta tijelâ za izvršavanje zakonodavstva)

2.1. Kontrola kopnenih, zračnih i pomorskih granica, uključujući prijenos tehnologije;

2.2. Označivanje, vođenje evidencije i praćenje;

2.3. Dodatne tehnike i metode za istraživanje i inspekciju oružja (primjena balističkih informacija, identifikacija/suzbijanje krijumčarskih ruta i metoda itd.);

Područje 3.:

Druge mjere koje se odnose na kontrolu nad malim oružjem

3.1. Upravljanje zalihama i njihova sigurnost;

Područje 4.:

Razoružanje, demobilizacija i reintegracija

4.1. Razmjena stručnog mišljenja, najboljih praksi i stečenih iskustava u kontekstu razoružanja, demobilizacije i reintegracije

4.2. Pomoć u izradi nacionalnih programa razoružanja, demobilizacije i reintegracije

4.3. Drugi oblici potpore državama članicama Arapske lige tijekom faze nakon sukoba

Važno je napomenuti da je ovo područje, iako ga je zatražilo nekoliko država članica Arapske lige, u načelu naišlo na manje interesa od drugih područja navedenih u ovom odjeljku. Stoga se on u projektu ne ističe.

Područje 5.:

Pružanje relevantnih informacija o nezakonitom SALW-u i pojačana kontrola nad SALW-om

5.1. Evaluacija zakona i drugih propisa država članica Arapske lige; savjetovanje o mogućim izmjenama i revizijama;

5.2. Prijevod relevantnih istraživanja, objavljenih studija i drugih dokumenata na arapski jezik.

Radi zadovoljavanja gore navedenih potreba, projekt će obuhvaćati sljedeće elemente:

1. regionalnu koordinaciju: početni sastanak u Kairu
2. podregionalnu koordinaciju: podregionalne radionice
3. misije procjene
4. osposobljavanje unutar zemlje
5. zakonodavnu pomoć
6. pružanje informacija na arapskom jeziku
7. regionalnu koordinaciju: završni sastanak u Kairu
8. praćenje i evaluaciju projekta (uključujući financijsku reviziju).

3.1. Regionalna koordinacija: početni sastanak u Kairu

3.1.1. Cilj: podizanje razine svijesti o projektu, uspostavljanje kontakta s državama članicama Arapske lige i početak utvrđivanja specifičnih potreba zemalja (procjena početnih potreba) (prioritetna područja od 1. do 5.).

3.1.2. Aktivnosti: jednotjedni početni sastanak u Kairu koji pokriva sve aspekte projekta (prioritetna područja od 1. do 5.), namijenjen višim službenicima država članica Arapske lige i osoblju Arapske lige odgovornom za pitanja povezana s projektom.

3.1.3. Rezultati djelovanja: uspostavljanje kontakta s državama članicama Arapske lige; utvrđivanje specifičnih potreba zemalja; izrada sažetog izvješća sa sastanka.

3.2. Podregionalna koordinacija: podregionalne radionice

3.2.1. Cilj: omogućiti državama članicama Arapske lige da na podregionalnoj razini razmijene iskustva i dobre prakse te utvrde prioritete u provedbi u područjima povezanima s projektom (prioritetna područja od 1. do 4.).

3.2.2. Aktivnosti: jednotjedne radionice koje se održavaju otprilike sredinom razdoblja projekta u trima različitim podregijama (okvirno: Magreb, arapski Sahel i istočna Afrika; Mašrek; Arapski poluotok i Irak) (ukupno tri tjedna). Koje će države članice Arapske lige sudjelovati na pojedinim radionicama utvrdit će se na početnom sastanku u Kairu (točka 3.1) ili ubrzo nakon njega.

3.2.3. Rezultati djelovanja: razmjena iskustava i dobre prakse u područjima koja se odnose na projekt; utvrđivanje prioriteta provedbe; izrada sažetog izvješća s radionica.

3.3. Misije procjene

3.3.1. Cilj: utvrđivanje specifičnih potreba zemalja te priprema za daljnje osposobljavanje i pomoć unutar zemlje (prioritetna područja od 1. do 5.).

3.3.2. Aktivnosti: terenski posjeti državama članicama Arapske lige koje su zatražile pomoć.

3.3.3. Rezultati djelovanja: dovršetak misija procjene; izrada kratkog izvješća za svaku misiju, koje je povjerljivo i dostupno samo državi članici Arapske lige koja je domaćin, i čiji je cilj utvrđivanje njezinih specifičnih potreba (utvrđivanje postojećih politika i mjera, normativnih ili drugih nedostataka te prepreka uklanjanju tih nedostataka).

3.4. Osposobljavanje unutar zemlje

3.4.1. Cilj: izgradnja održivih kapaciteta za kontrolu nad malim oružjem u državi članici Arapske lige koja je domaćin, u skladu s interesima i potrebama te države (prioritetna područja od 1. do 4.).

3.4.2. Aktivnosti

Tečajevi osposobljavanja unutar zemlje za države članice Arapske lige koje traže pomoć. Tečajevi osposobljavanja mogli bi biti od koristi svim 22 državama članicama Arapske lige (jedan tjedan po državi) ili manjem broju država članica Arapske lige (višestruki posjeti tim državama; npr. dvotjedno osposobljavanje za 11 država članica Arapske lige).

Svaki jednotjedni tečaj osposobljavanja obuhvaćat će: (a) dan otvaranja tijekom kojeg se više vladine službenike uvodi u sve aspekte projekta koji su od interesa/važnosti za državu članicu Arapske lige; (b) dvodnevno osposobljavanje upravitelja na terenu (projektni stručnjaci koji rade usporedno na problematičnim područjima od interesa/važnosti za državu članicu Arapske lige); (c) dvodnevno praktično osposobljavanje osoblja na terenu (projektni stručnjaci koji rade usporedno na problematičnim područjima od interesa/važnosti za državu članicu Arapske lige).

U slučaju višestrukih posjeta projektom bi se nastojalo pojačati nacionalnu odgovornost širenjem i jačanjem osposobljavanja koje se pruža tijekom prvog posjeta, osobito u područjima koja je država članica Arapske lige koja je domaćin utvrdila kao glavne prioritete.

3.4.3. Rezultati djelovanja: učinak tečajeva osposobljavanja procjenjivao bi se da se utvrdi u kojoj su mjeri ispunjeni ciljevi projekta u vezi s izgradnjom kapaciteta.

3.5. Zakonodavna pomoć

3.5.1. Cilj: procjena zakonodavstva o malom oružju u državama članicama Arapske lige koje traže takvu pomoć; utvrđivanje mogućih zakonodavnih izmjena i revizija (prioritetna područja od 1. do 4.).

3.5.2. Aktivnosti: teoretsko istraživanje i veza s državom članicom Arapske lige koja traži pomoć; terenski posjet (jedan tjedan); i izvješće i veza s državom članicom Arapske lige koja traži pomoć;

3.5.3. Rezultati djelovanja: izrada kratkog izvješća, koje je povjerljivo i dostupno samo državi članici Arapske lige koja je domaćinu i kojim se utvrđuju moguće zakonodavne izmjene i revizije.

3.6. Pružanje informacija na arapskom jeziku

3.6.1. Cilj: ispunjenje potreba država članica Arapske lige za neovisnim i pouzdanim informacijama o malom oružju i oružanom nasilju na arapskom jeziku (prioritetno područje 5.).

3.6.2. Aktivnosti: prijevod ključnih publikacija i dokumenata na arapski (objavljena izvješća, smjernice za najbolju praksu itd.). Primjeri bi mogli uključivati Vodič centra Small Arms Survey za UN-ov postupak s malim oružjem i pripadajuću Matricu za fizičku sigurnost i upravljanje zalihama.

3.6.3. Rezultati djelovanja: posebni rezultati obuhvaćali bi prijevod važnih knjiga, izvješćâ i informativnih dokumenata, kao i izradu podcasta i objava na blogovima na arapskom jeziku. Takvo bi djelovanje dovelo do znatnog povećanja dostupnosti neovisnih i pouzdanih informacija o malom oružju i oružanom nasilju na arapskom jeziku.

3.7. Regionalna koordinacija: završni sastanak u Kairu

3.7.1. Cilj: evaluacija projekta i plan buduće suradnje (prioritetna područja od 1. od 5.).

3.7.2. Aktivnosti: završni dvodnevni sastanak u Kairu namijenjen višim službenicima država članica Arapske lige i osoblju Arapske lige odgovornom za pitanja povezana s projektom.

3.7.3. Rezultati djelovanja: rasprava o projektu i njegova evaluacija; izrada planova za buduću suradnju u području kontrole nad malim oružjem; izrada sažetog izvješća sa sastanka.

3.8. Praćenje i evaluacija projekta

3.8.1. Cilj: osigurati da projekt ispunjava svoje temeljne ciljeve i da su rashodi projekta u skladu s dogovorenim proračunom.

3.8.2. Aktivnosti: kako bi se izmjerio utjecaj različitih sastavnica projekta, projekt će uključivati i unutarnji i vanjski mehanizam praćenja. Unutarnji mehanizam praćenja predvodit će interni stručnjak za upravljanje na temelju rezultata, uz potporu osoblja projekta. Vanjska evaluacija uključivat će zapošljavanje vanjskog evaluacijskog tima koji će prisustvovati završnom dvodnevnom sastanku u Kairu, odabrane države sudionice koje su države članice Arapske lige (najviše osam njih) i sjedišta glavnih provoditelja projekta – centar Small Arms Survey, Međunarodna organizacija kriminalističke policije i Svjetska carinska organizacija. Projekt će uključivati i financijsku reviziju u skladu sa zahtjevima Unije.

3.8.3. Rezultati djelovanja: dovršetak procjene učinaka projekta; dovršetak financijske revizije.

4. Provedbene agencije i partnerstva

Centar Small Arms Survey („SAS”), centar za istraživanje smješten na Sveučilišnom institutu za međunarodne i razvojne studije u Ženevi (Švicarska), bit će vodeća provedbena agencija. U provedbi projekta SAS će se posebno oslanjati na doprinose Međunarodne organizacije kriminalističke policije (Interpol) i Svjetske carinske organizacije (WCO). Interpol će imati primarnu odgovornost za prioritetna područja 2.2 i 2.3 (izgradnja kapaciteta tijelâ za izvršavanje zakonodavstva), a WCO za prioritetna područja 1. i 2.1 (kontrole međunarodnog prijenosa, uključujući granične kontrole).

SAS će, prema potrebi, podugovorno angažirati druge organizacije kako bi pomogle s drugim sastavnicama projekta (potencijalno uključujući sastavnicu o upravljanju zalihama i njihovoj sigurnosti). Ovisno o potrebama i preferencijama država sudionica koje su države članice Arapske lige, druge organizacije, uključujući organizacije civilnog društva, kao i određene specijalizirane agencije država Arapske lige, mogle bi također doprinijeti provedbi projekta.

Provedbene agencije također će koordinirati djelovanje s vladinim i nevladinim organizacijama koje rade u državama članicama Arapske lige i sve programe Unije koji se ondje provode, kako bi se osiguralo da sve aktivnosti poduzete u okviru projekta dopunjuju i nadograđuju postojeće inicijative.

SAS i njegovi provedbeni partneri također će poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se osigurala vidljivost projekta u skladu sa smjernicama Unije.

5. Trajanje

Za projekt je predviđeno trajanje od 24 mjeseca. Ovisno o interesima država članica Arapske lige i raspoloživim financijskim sredstvima, produljenje projekta nakon isteka početnog dvogodišnjeg razdoblja omogućilo bi nastavak i konsolidaciju napora u izgradnji kapaciteta poduzetih u početnoj fazi projekta. Na primjer, osposobljavanje koje se pruža određenoj državi članici Arapske lige u početnoj fazi moglo bi se ponoviti, proširiti i ispitati, uz uključivanje šireg raspona osoblja, kako bi se osigurala održivost. Države članice Arapske lige kojima nije pruženo sve osposobljavanje ili zakonodavna pomoć koje su zatražile u prvoj fazi projekta mogle bi ih dobiti u drugoj fazi. Države članice Arapske lige koje su utvrdile nove potrebe ili prioritete u vezi s kontrolom nad oružjem, koje se, primjerice nadovezuju na kapacitete stečene u prvoj fazi projekta, mogle bi dobiti pomoć u tim područjima u drugoj fazi.